

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้มีหนังสือที่ สปสช. ๐๓/๗๑๙ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ สมัยวาระที่สองใกล้จะครบวาระ กรรมการในคณะกรรมการทั้งสองและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้เตรียมการคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการสมัยวาระที่สาม และพบปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการหลายประเด็น ซึ่งหากไม่มีความเห็นทางกฎหมายที่ชัดเจนและอ้างอิงได้แล้ว จะกระทบต่อองค์ประกอบของคณะกรรมการ รวมทั้งการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายด้วย สำหรับปัญหาที่พบเป็นทั้งปัญหาเดิมจากการคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการที่ผ่านมาในสมัยวาระที่สอง และที่จะเกิดขึ้นในการคัดเลือกและแต่งตั้งครั้งใหม่ ดังนั้น สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องขอความเห็นจากคณะกรรมการกฤษฎีกาตามข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติให้มีคณะกรรมการสองคณะ คือ

(๑.๑) คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยมีกรรมการมาจาก ๔ กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ ๑ กรรมการที่มาโดยตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ (๑) (๒)

กลุ่มที่ ๒ กรรมการที่มาโดยการคัดเลือก ได้แก่ กรรมการจากผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๓ (๓) และกรรมการจากผู้แทนองค์กรเอกชนตามมาตรา ๑๓ (๔) ซึ่งในส่วนนี้กฎหมายบัญญัติให้มีการคัดเลือกกันเองในแต่ละกลุ่มย่อยเป็นกรรมการ

กลุ่มที่ ๓ ที่มาโดยการแต่งตั้งของหน่วยงานอื่น ได้แก่ กรรมการผู้แทน ผู้ประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๓ (๕) เช่น ผู้แทนแพทยสภาและสภาการพยาบาล ซึ่งในส่วนนี้กฎหมายมิได้บัญญัติให้มีการคัดเลือกกันเองเป็นกรรมการ ในทางปฏิบัติแพทยสภาและสภาการพยาบาลจะส่งรายชื่อนายกสภาหรือกรรมการสภาหรือผู้บริหารอื่นมาเป็นกรรมการและกรรมการสำรอง

กลุ่มที่ ๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๓ (๖) ที่มาโดยการสรรหา และคัดเลือกจากกรรมการกลุ่มที่ ๑-๓ และคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

สำหรับวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๕ บัญญัติให้กรรมการตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) และ (๖) (หรือกรรมการในกลุ่มที่ ๒-๔) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับเลือกหรือแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

(๑.๒) คณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข โดยมีกรรมการมาจาก ๔ กลุ่ม คือ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๑/๐๗๓๐ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มที่ ๑ กรรมการที่มาโดยตำแหน่งตามมาตรา ๔๘ (๑) เช่น อธิบดีกรมการแพทย์และผู้อำนวยการกองการประกอบโรคศิลปะ

กลุ่มที่ ๒ กรรมการที่มาโดยการแต่งตั้งของหน่วยงานอื่นตามมาตรา ๔๘ (๒) เช่น ผู้แทนแพทยสภาและสภาการพยาบาล ซึ่งในส่วนนี้กฎหมายมีได้บัญญัติให้มีการคัดเลือกกันเองเป็นกรรมการ ในทางปฏิบัติแพทยสภาและสภาการพยาบาลจะส่งรายชื่อนายกสภาหรือกรรมการสภาหรือผู้บริหารอื่นมาเป็นกรรมการและกรรมการสำรอง

กลุ่มที่ ๓ กรรมการที่มาโดยการคัดเลือก ได้แก่ ผู้แทนโรงพยาบาลเอกชนตามมาตรา ๔๘ (๓) กรรมการผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ (๔) กรรมการผู้แทนผู้ประกอบการวิชาชีพตามมาตรา ๔๘ (๕) กรรมการผู้แทนราชวิทยาลัยตามมาตรา ๔๘ (๖) กรรมการผู้แทนผู้ประกอบโรคศิลปะตามมาตรา ๔๘ (๗) และกรรมการผู้แทนองค์กรเอกชนตามมาตรา ๔๘ (๘) ซึ่งกฎหมายให้รัฐมนตรีประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกกันเองในกลุ่มย่อยเป็นกรรมการ

กลุ่มที่ ๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘ (๙) ที่ได้รับการสรรหาและคัดเลือกจากกรรมการกลุ่มที่ ๑-๓ และคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

สำหรับวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุขตามมาตรา ๔๙ ให้นำมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ เนื่องจากการรวมทั้งสองคณะดำรงตำแหน่งใกล้เคียงครบวาระในสมัยที่สอง และคณะกรรมการและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติอยู่ระหว่างการวางแผนเตรียมการคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการในสมัยวาระที่สาม แต่พบปัญหาหรือความไม่ชัดเจนทางกฎหมาย ดังต่อไปนี้

(๒.๑) นาย พ. กรรมการในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข ที่มาโดยการแต่งตั้งของแพทยสภาตามมาตรา ๔๘ (๒) ซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการติดต่อกันมาสองวาระแล้ว ในการคัดเลือกครั้งหน้าที่จะถึงนี้ หากนาย พ. ได้รับการสรรหาคัดเลือกและเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘ (๙) แล้ว นาย พ. จะดำรงตำแหน่งกรรมการได้หรือไม่

(๒.๒) นาง พ. เป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุขในสมัยวาระที่หนึ่งเป็นกรรมการโดยการคัดเลือกของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ตามมาตรา ๔๘ (๕) ต่อมาในสมัยวาระที่สอง นาง พ. ได้รับการแต่งตั้งหรือส่งชื่อมาจากสภาการพยาบาลเป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๒) จะนับวาระของ นาง พ. ว่าดำรงตำแหน่งกรรมการเป็นวาระที่หนึ่งหรือวาระที่สอง

(๒.๓) นาย ศ. เป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข โดยทันตแพทยสภาแต่งตั้งตามมาตรา ๔๘ (๒) ในสมัยวาระที่หนึ่งต่อเนื่องมาถึงสมัยวาระที่สองได้ ๓ ปี ยังไม่ครบวาระ ทันตแพทยสภาแจ้งเปลี่ยนรายชื่อ โดยให้นาย ศ. ไปเป็นกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และแต่งตั้ง นาย พ. ผู้แทนสำรองเป็นกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุขแทน จะนับวาระว่า นาย ศ. เป็นกรรมการสองวาระหรือไม่ และในการคัดเลือกกรรมการครั้งนี้ หากทันตแพทยสภาแต่งตั้งนาย พ. มาเป็นกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุขได้หรือไม่

(๒.๔) นาย อ. กรรมการที่มาจากการคัดเลือกของผู้แทนโรงพยาบาลเอกชน และดำรงตำแหน่งกรรมการติดต่อกันครบสองวาระแล้ว หากในการคัดเลือกครั้งนี้นาย อ. แพทยสภาตามมาตรา ๔๘ (๒) ได้แต่งตั้งหรือส่งชื่อ นาย อ. มาเป็นกรรมการ หรือนาย อ. ได้รับการสรรหาคัดเลือก และเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นาย อ. จะดำรงตำแหน่งกรรมการได้หรือไม่

(๒.๕) ในสมัยวาระที่สอง เริ่มวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ นาย ช. ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๔) จากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ต่อมาวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๑ นาย ช. ได้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะพ้นจากการเป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๔) ด้วยหรือไม่ หากพ้นจากการเป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๔) และนาย ช. ได้รับการคัดเลือกกลับมาเป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๔) อีก ตั้งแต่วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ จะนับว่านาย ช. ดำรงตำแหน่งกรรมการเป็นหนึ่งหรือสองวาระ และนาย ช. จะได้รับการคัดเลือกมาเป็นกรรมการในการคัดเลือกครั้งหน้าที่จะถึงนี้ได้หรือไม่ เนื่องจากมิได้ดำรงตำแหน่งกรรมการติดต่อกันตลอด มีช่วงเว้นตั้งแต่ ๑ เมษายน ถึง ๕ มิถุนายน ๒๕๕๑

(๒.๖) ในสมัยวาระที่หนึ่ง นายวุฒิ ผู้แทนเมืองพัทยา ได้รับการคัดเลือกจากผู้แทนกรุงเทพมหานครเป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๔) จากการคัดเลือกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ต่อมาในสมัยวาระที่สอง ผู้บริหารเมืองพัทยาคือ นายวี. ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๔) ในการคัดเลือกครั้งหน้าที่จะถึงนี้ นายวี. หรือผู้บริหารอื่นของเมืองพัทยาจะถูกเลือกเป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๔) ได้หรือไม่

(๒.๗) นาย ว. เป็นกรรมการจากการคัดเลือกจากองค์กรเอกชน (ด้านชุมชนแออัด) เป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๘) ติดต่อกันครบสองวาระแล้ว ในสมัยวาระที่สาม หากนาย ว. ได้รับการคัดเลือกจากองค์กรเอกชน (ด้านเกษตรกร) เพื่อเป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๘) ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยมีผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีกรรมการในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุขตามมาตรา ๔๘ (๒) ซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการติดต่อกันมาสองวาระ จะสามารถดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘ (๙) ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า โดยที่มาตรา ๔๙^๑ ประกอบกับมาตรา ๑๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติมิให้

^๑ มาตรา ๔๙ การดำรงตำแหน่ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งและการประชุมของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐาน ให้นำมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๒ มาตรา ๑๕ กรรมการตามมาตรา ๑๓ วรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) และ (๖) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับเลือกหรือแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการคัดเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๓ วรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) หรือแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๓ วรคหนึ่ง (๖) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับคัดเลือกหรือได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น

กรรมการดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกัน ย่อมแสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะไม่ประสงค์ให้กรรมการผู้หนึ่งผู้ใดอยู่ในตำแหน่งในคณะกรรมการตามกฎหมายนี้นานเกินไป ซึ่งจะเป็นการตัดโอกาสบุคคลอื่นซึ่งมีความสามารถที่จะผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาเป็นกรรมการเพื่อให้ความเห็นที่มีความหลากหลาย โดยไม่ให้เกิดการผูกขาดในตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงมุ่งหมายถึงบุคคลผู้เป็นกรรมการไม่ว่าจะเป็นประเภทใดก็ไม่อาจเป็นกรรมการติดต่อกันเกิน ๒ วาระได้ ดังนั้น แม้ว่าการแต่งตั้งกรรมการในวาระที่สามจะเป็นการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ตาม แต่ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งนั้นก็บุคคลเดียวกันกับที่ได้เคยดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันมาแล้วย่อมไม่อาจทำได้ ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ที่ได้เคยวินิจฉัยไว้ตามเรื่องเสร็จที่ ๔๗๐/๒๕๓๑^๓

ประเด็นที่สอง กรณีกรรมการในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุขในวาระที่หนึ่ง ซึ่งมาจากการคัดเลือกตามมาตรา ๔๘ (๕) และต่อมาในวาระที่สองได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๖) จะนับวาระการดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นหนึ่งหรือสองวาระ นั้น เห็นว่า บุคคลนั้นได้ดำรงตำแหน่งกรรมการมาเป็นวาระที่สองแล้ว แม้ว่าการดำรงตำแหน่งกรรมการจะมีที่มาต่างกันก็ตาม เพราะการที่กฎหมายกำหนดมิให้กรรมการดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันนั้น เป็นการกำหนดระยะเวลาสูงสุดที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดจะดำรงตำแหน่งกรรมการติดต่อกันได้ ดังนั้น เจตนารมณ์ของกฎหมายย่อมมุ่งหมายถึงตัวบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งกรรมการ มิใช่ประเภทหรือที่มาของการเป็นกรรมการของบุคคลดังกล่าว

ประเด็นที่สาม กรณีกรรมการในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุขตามมาตรา ๔๘ (๖) ดำรงตำแหน่งในวาระที่หนึ่งและต่อเนื่องถึงวาระที่สอง โดยดำรงตำแหน่งยังไม่ครบวาระต่อมาได้มีการแจ้งเปลี่ยนรายชื่อให้ผู้แทนสำรองมาดำรงตำแหน่งกรรมการแทน จะนับวาระการดำรงตำแหน่งของคนแรกเป็นสองวาระ ได้หรือไม่ และหากมีการแต่งตั้งบุคคลอื่นมาเป็นกรรมการแทน จะนับวาระการดำรงตำแหน่งของบุคคลนั้นเป็นหนึ่งวาระหรือไม่ นั้น เห็นว่า ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งตามวาระ ไม่ว่าดำรงตำแหน่งจนครบวาระหรือออกจากตำแหน่งก่อนวาระ ถือได้ว่าดำรงตำแหน่งมาแล้วหนึ่งวาระ เมื่อบุคคลแรกดำรงตำแหน่งกรรมการในสมัยวาระที่หนึ่งต่อเนื่องมาถึงสมัยวาระที่สอง โดยที่ในสมัยวาระที่สองจะดำรงตำแหน่งไม่ครบวาระก็ตามก็ต้องนับเป็นหนึ่งวาระ เมื่อรวมกับสมัยวาระที่หนึ่งแล้ว จึงเป็นการดำรงตำแหน่งมาสองวาระ ส่วนกรณีของบุคคลอื่นที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการแทนบุคคลแรกในสมัยวาระที่สองนี้ บุคคลนั้นจะอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งได้เพียง

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการคัดเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการประเภทเดียวกันแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการนั้นว่างลงและให้ผู้ได้รับคัดเลือกหรือได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการคัดเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้ และในการนี้ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

^๓ บันทึก เรื่อง วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (ตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนมาก ที่ นร ๐๖๐๑/๘๖๒ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทนตามมาตรา ๔๙^๔ ประกอบกับมาตรา ๑๕^๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ และย่อมต้องนับวาระการดำรงตำแหน่งของบุคคลที่มาแทนเป็นหนึ่งวาระ ดังนั้น ในการคัดเลือกกรรมการครั้งหน้า ทันตแพทยสภาสามารถแต่งตั้งบุคคลที่มาแทนเป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุขได้ ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ที่ได้เคยวินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๓๐^๖ และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ที่ได้เคยวินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๔๕๑/๒๕๔๗^๗

ประเด็นที่สี่ กรณีกรรมการที่มาจากการคัดเลือกของผู้แทนโรงพยาบาลเอกชนตามมาตรา ๔๘ (๓) และดำรงตำแหน่งครบสองวาระแล้ว สามารถดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อบุคคลนั้นเป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุขมาติดต่อกันครบสองวาระแล้ว ในการคัดเลือกครั้งหน้าย่อมไม่อาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตามเหตุผลที่ได้วินิจฉัยไว้ในประเด็นที่หนึ่ง

ประเด็นที่ห้า กรณีกรรมการซึ่งได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๔) จากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ต่อมาพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะถือว่าพ้นจากการดำรงตำแหน่งกรรมการด้วยหรือไม่ และหากพ้นจากการดำรงตำแหน่งกรรมการ เมื่อได้รับการคัดเลือกให้กลับมาดำรงตำแหน่งอีกในระหว่างวาระ จะถือว่าเป็นการดำรงตำแหน่งกรรมการหนึ่งหรือสองวาระ และจะได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นกรรมการอีกวาระหนึ่งได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า โดยที่ มาตรา ๔๘ (๔)^๘ กำหนดให้มีผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนึ่งคน โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกกันเอง ซึ่งได้มีการคัดเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการในประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกกรรมการตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อมาเป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๔) เมื่อบุคคลดังกล่าวได้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ย่อมพ้นจากตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๔) ไปด้วย ต่อมาเมื่อได้รับการคัดเลือกให้กลับมาดำรงตำแหน่งกรรมการอีกในระหว่างวาระ

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๖ บันทึก เรื่อง วาระการดำรงตำแหน่งของอธิการบดี คณบดี และหัวหน้าภาควิชา การรักษาการในตำแหน่งและการรักษาราชการแทนตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๗๙๕ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๐ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๗ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การนับวาระดำรงตำแหน่งและลักษณะต้องห้ามของ อ.ก.ม. อุทธรณ์และร้องทุกข์ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๘๘๙ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๘ มาตรา ๔๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข” ประกอบด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) ผู้แทนเทศบาลหนึ่งคน องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนึ่งคน องค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นหนึ่งคน โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทคัดเลือกกันเอง

ฯลฯ

ฯลฯ

เดิมยังไม่สิ้นสุดลง การดำรงตำแหน่งกรรมการดังกล่าวในครั้งที่สองจึงถือได้ว่าเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระที่หนึ่ง ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ที่ได้เคยวินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๓๘๗/๒๕๕๒^๙

ประเด็นที่หก กรณีในวาระที่หนึ่งกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนเมืองพัทยาได้รับคัดเลือกให้เป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๔) ต่อมาในวาระที่สอง กรรมการอีกคนหนึ่งซึ่งเป็นผู้แทนเมืองพัทยาได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการแทน ในวาระต่อไปกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนเมืองพัทยาทั้งสองคนดังกล่าวหรือผู้บริหารอื่นของเมืองพัทยาสมาารถถูกเลือกเป็นกรรมการได้อีกหรือไม่ นั้น เห็นว่า บุคคลทั้งสองหรือผู้บริหารอื่นของเมืองพัทยาสมาารถดำรงตำแหน่งกรรมการในวาระต่อไปได้ เพราะบุคคลดังกล่าวต่างก็ได้ดำรงตำแหน่งมาเพียงวาระเดียว

ประเด็นที่เจ็ด กรณีกรรมการซึ่งได้รับคัดเลือกให้เป็นกรรมการจากองค์กรเอกชน (ด้านชุมชนแออัด) และดำรงตำแหน่งกรรมการมาครบสองวาระแล้ว ในวาระต่อไปกรรมการคนดังกล่าวจะสามารถดำรงตำแหน่งซึ่งคัดเลือกจากองค์กรเอกชน (ด้านเกษตรกร) มาเป็นกรรมการตามมาตรา ๔๘ (๘) ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อกรรมการคนดังกล่าวเป็นกรรมการติดต่อกันครบสองวาระแล้ว ย่อมไม่อาจเป็นกรรมการในสมัยวาระที่สามอีกได้ ทั้งนี้ ตามเหตุผลที่ได้วินิจฉัยไว้แล้วในประเด็นที่หนึ่ง

(ลงชื่อ) อชพร จารุจินดา

(นายอชพร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๔

^๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการบริหาร ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๕๕๔ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี